

ХОРХЕ ЛУИС БОРХЕС КЕНИНГИТЕ

Превод от испански: Румен Стоянов, 1994

chitanka.info

Една от най-студените лудости, които литературните истории отбелязват, са загадъчните упоменавания или кенингите в поезията на Исландия. Разпространили са се към стотната година: време, в което тулирите, или безименни повтарящи се рапсоди, били изместени от скалдите, поети с лични намерения. Обичайно е кенингите да бъдат отдавани на упадъка; но тази депресивна преценка, в сила или не, съответства на решението на въпроса, не на неговото поставяне. Нека ни е достатъчно да признаем засега, че са били първата преднамерена словна наслада на една инстинктивна книжнина.

Започвам с най-коварния от примерите: един стих от множеството вметнати в *Сага за Гретир*.

*Героят уби сина на Мак;
имаше буря от мечове и храна за гарвани.*

В тъй прославен ред, доброто противопоставяне на двете метафори — шумна едната, жестока и сдържана другата — изгодно измамва читателя, позволявайки му да предполага, че става дума за един-единствен силен предусет за някоя битка и нейния остатък. Друга е нескопосната истина. *Храна за гарвани* — да го признаем най-сетне — е един от предустановените синоними на *труп*, както *буря от мечове* — на *битка*. Тия равнозначности са били именно кенингите. Да ги задържат и прилагат, без да се повтарят, е бил горестният идеал на ония първобитни книжовници. В добро количество, те позволявали да се превъзмогнат трудностите на една строга метрика, много взискателна относно алитерацията и вътрешната рима. Тяхната употреба, несвързана, може да се наблюдава в тези редове:

*Унищожителят на челядта на великаните
скърши силния бизон на ливадата на чайката.
Тъй боговете,
докато пазителят на полето се оплакваше,
сокола на брега сломиха.
От малка полза беше царят на гърците
за коня, през рифове препускащ.*

Унищожителят на чедата на великаните е червеникавият Тор. Пазителят на полето е служител на новата вяра, според неговата присъщност. Царят на гърците е Исус Христос, поради разсеяното основание, че това е едно от имената на Константинополския император и че Исус Христос не е по-долу. Бизонът на ливадата на чайката, соколът на брега и конят, препускащ през рифовете, не са три ненормални животни, а един и същ разнебитен кораб. От тези мъчителни синтактични уравнения първото е от втора степен, тъй като ливадата на чайката вече е име на морето... След като сме развързали тия частични възли, оставям на читателя цялостното разясняване на редовете, малко разочароващо, разбира се. *Сагата за Нял* ги слага в плутоническата уста на Стейнвора, майка на Рев Скалда, която разказва начаса в умственоясна проза как страхотният Тор поискал да воюва с Исус и последният не се решил. Ниндер, германистът, боготвори „човешко-противоречивото“ в тия фигури и ги предлага на вниманието „на нашата модерна поезия, копнееща за действителни стойности“.

Друг пример, едни стихове от Егил Скалагримсон:

*Оцветителите на вълчите зъби
прахосаха месото на червения лебед.
Соколът на росата на меча
се нахрани с юнаци в равнината.
Змии на пиратската луна
изпълниха волята на Железата.*

Стихове като третия и петия отреждат едно почти органично задоволство. Какво целят да предадат е безразлично, а какво внушават е без значение. Не приканват към мечта, не предизвикват образи или страсти; не са изходна точка, а завършеци. Приятността — достатъчната и най-малка приятност — е в тяхното разнообразие, в разнородния досег на техните думи^[1]. Възможно е така да са го разбрали измислителите и техният характер на символи да е бил просто подкупване на ума. Железата са боговете; пиратската луна —

щитът; нейната змия — копието; росата на меча — кръвта; нейният сокол — гарванът; червен лебед — всяка окървавена птица; плът на червения лебед — мъртвите; оцветителите на вълчите зъби — щастливите воители. Разсъждението отблъсква тия превращения. *Пиратска луна* не е най-необходимото определение, което щитът изисква. Това е неоспоримо, ала не по-малко неоспорим е фактът, че *пиратска луна* е формула, която не позволява да бъде заменена от щит без цялостна загуба. Да бъде сведен всеки кенинг до една дума не е разчистване на неизвестни: то е да се премахне стихотворението.

Балтасар Грасиан-и-Моралес, от Общество на Исус, има против себе си няколко трудоемки перифрази, чийто механизъм прилича на или е тъждествен с този на кенингите. Темата е била лялото или зората. Вместо да ги предложи направо, той ги е оправдал и съгласувал една по една с виновна ревност. Ето меланхолното изделие на тази старателност:

*След като в небесния Амфитеатър
Ездачът на деня
Върху Флегетонт юначно
Се пребори със Бика светлист
И златни лъчи по копия трептяха
И на сполуките му ръкопляскаха
Красиво зрелище от Звезди
— Тълпа изящни дами,
На талията си любящи се,
Мавърка усмихната,
Надвесила се от балкона на Зората —
След като в необичайно превъплъщение
С пети от перушина
И с огнен гребен
Многолюдие от светила
(кокошки по небесните поляни)
Петелът ръководи Феб хлевоусти
Сред пилетата на Яйцето на Тиндар,
Защото Леда превелика,
Заради божествена измяна,*

*Макар че мъти като квачка,
Зачена, бидейки си кокошка...*

Бикоборско-кокошарското безумие на преподобния отец не е най-големият грях на рапсодията му. По-лош е логическият апарат: приложението на всяко име и на неговата свирепа метафора, невъзможното отстояване на безразсъдствата. Пасажът на Егил Скалагримсон е проблем или поне гатанка; този на невероятния испанец — бъркотия. Възхитителното е, че Грасиан е бил добър прозаик, писател, безкрайно способен на сръчни изкусности. Нека го докаже развитието на тази мъдрост, която е от неговото перо: *Малкото тяло на Крисолого заключава дух великан; кратка възхвала от Плиний се измерва с вечността.*

Преобладава функционалният характер в кенингите. Определят предметите повече с тяхното използване, отколкото с тяхната фигура. Обикновено оживяват онова, което докосват, без предразсъдъка да обърнат похвата, когато темата е жива. Били легион и са достатъчно забравени: факт, който ме подтикна да събера тия изсъхнали реторични цветя. Използвах първата сбирка, на Снори Стурлусон — прославен като историк, като археолог, като строител на терми, като родословен изследвач, като председател на едно общо събрание, като поет, като двоен предател, като обезглавен и като призрак^[2]. Подхванал я в годината 1230 с поучителни цели. Искал да задоволи две страсти от различен порядък: умереността и култа към предците. Харесвали му кенингите, стига да не били прекалено заплетени и да ги упълномощавал класически пример. Привеждам неговото начално изявление: *Това разковниче се отправя към начинаещите, които искат да придобият класическа сръчност и да подобрят своя запас от фигури с традиционни метафори или които търсят добродетелта да разбират онова, което е било написано тайнствено. Уместно е да уважават тези истории, които са били достатъчни на предците, но уместно е хората християни да оттеглят от тях своята вяра.* На седем века разстояние дискриминацията не е безполезна: има немски преводачи на тези спокойни северни Стъпки към Парнас, които ги предлагат като заместител на Библията и които се кълнат, че повтаряната употреба на норвежки забавни случки е най-

ефикасното сечиво за погерманчване на Германия. Доктор Карл Конрад — автор на един преосакатен превод на Сноревото съчинение и на една лична брошура с петдесет и две „неделни извлечения“, съставлящи още толкова „германски благочестивости“, много поправени в едно второ издание, — е може би най-зловещият пример.

Съчинението на Снори е онасловено *Прозаична Еда*. Състои се от две части в проза и трета в стих — която е вдъхновила без съмнение епитета. Втората разказва приключенията на Аегир или Хлер, много обигран във вълшебните изкуства, посетил боговете в крепостта Асгард, която смъртните наричат Троя. На свечеряване Один накарал да донесат едни мечове от тъй излъскана стомана, че не трябвало друга светлина. Хлер се сприятелил със своя съсед, който бил бог Браги, обигран в красноречие и метрика. Широк рог с медовина минавал от ръка в ръка и разговаряли за поезия човекът и богът. Последният му казал една подир друга метафорите, които трябвало да се използват. Този божествен наръчник сега ме подпомага.

В показалеца не изключвам кенингите, които вече отбелязах. Съставяйки го, познах едно почти марколюбителско удоволствие.

къща на птиците		въздухът
къща на ветровете		
морски стрели: херингите		
прасе на вълнението: китът		
дърво със седало: скамейката		
гора на челюстта: брадата		
събрание на мечове		
буря от мечове		
среща на изворите		
полет на копия		битката
песен на копия		
празник на орли		
дъжд от червени щитове		
празник на викинги		
сила на лъка		ръката
крак на плешката		
кървав лебед		лешоядът
петел на мъртъвците		
разтърсвач на юзда: конят		
стълб на шлема		
канара на раменете		главата

замък на тялото		
ковачница на песента:		главата на скалда
вълна на рога		пивото
прилив на чашата		
шлем на въздуха		
земя на небесните звезди		
път на, луната		небето
чаша на ветровете		
ябълка на гърдата		сърцето
корав жълд на мисълта		
чайка на омразата		
чайка на раните		гарванът
кон на вещицата		
братовчед на гарвана ^[3]		

[⁴] *Определяното не бива да се оспорва в определението е второто малко правило на определението. Мили нарушения като това (и онова бъдещо в змей на меча: мечът) напомнят изкуствеността на оня герой на По, който в решителен миг, за да скрие от полицейското любопитство едно писмо, го слага, сякаш немарливо, сред визитки.]*

зъбери на думите: зъбите		
земя на меча		
луна на кораба		
луна на пиратите		щитът
покрив на сражението		
облак на сражението		
лед на боя		
прът на гнева		
огън на шлемовете		
змей на меча		
гризач на шлемове		
трън на битката		мечът
риба на битката		
гребло на кръвта		
вълк на раните		
клон на раните		
градушка на тетивата		стрелите
гъсоци на битката		
слънце на къщите		
пагуба на дърветата		огънят
вълк на храмовете		
прелест на гарваните		
очервител на гарвановия клон		

радост на орела		воинът
дърво на шлема		
дърво на меча		
оцветител на мечове		
исполин на шлема		топорът
обичан хранител на вълците		
черна роса на огнището: саждите		
дърво на вълците		бесилото ^[5]
[^[6] Де идеш на дървен кон в пъкълa – чета в глава двадесет и втора на Юнглинга сага. Вдовица, теглилка, крайпътен знак, свършек на земята били имената на бесилото в говора на испанските крадци и цигани; портретна рамка го нарекли някогашните нюйоркски злосторници.]		
дървен кон		
роса на мъката: сълзите		
змей на труповете		копието
змия на щита		
меч на устата		езикът
гребло на устата		
седало на сокола		ръката
страна на златните пръстени		
покрив на кита		
земя на лебеда		
път на вълните		морето
път на викинга		
ливада на чайката		
верига на островите		
дърво на гарваните		
овес на орлите		мъртвецът
жито на вълците		
вълк на приливите		
кон на пирата		
лопатар на морските царе		
кънка на викинг		корабът
жребец на вълните		
каруца, оряща, морето		
сокол на брега		
камъни на лицето		очите
луни на челото		
огън на морето		
легло на змията		златото
блясък на ръката		
бронз на раздорите		

покои на копията: мирът		
къща на дъха		
кораб на сърцето		гръдта
основа на душата		
седало на хохотенията		
сняг на кесията		
лед на горнилото		среброто
роса на кантара		
господар на пръстени		
разпределител на съкровища		кралят
разпределител на мечове		
кръв на канарите		реката
земя на мрежите		
рекичка на вълците		
прилив на клането		
роса на мъртвеца		
пот на войната		кръвта
пиво на гарваните		
вода на меча		
вълна на меча		
ковач на песни: скалдът		
слънцето:		

брат на луната^[7]

[^[8] В германските езици, които имат граматически род, слънце е от женски и луна – от мъжки род. Според Лугонес (*Йезуитската империя*, 1904) космогонията на гуаранийските племена смятала за мъжкар месечината и за самка – слънцето. Древната космогония на Япония отбелязва също тъй една богиня на слънцето и един бог на луната.]

огън на въздуха		
море на животните		
под на бурите		земята
кон на мъглата		
господар на дворищата: бикът		
растеж на хората		лятото
оживление на усойниците		
брат на огъня		
вреда на горите		вятърът
вълк на корабните въжета		

Пропускам второстепенните, постигнатите чрез съчетание на просто понятие с кенинг — например, *водата на пръта на раните*, *кръвта*; *пресищащия чайките на омразата*, *войника*; *житото на*

лебедите с червено тяло, трупа; и тези с митологическо основание: пагубата на джуджетата, слънцето; сина с девет майки — бог Хеймдал. Пропускам и случайните: крепителка на морския огън — жена с някакво златно украшение. От най-високостепенните, извършващите произволно сливане на загадките, ще посоча един-единствен: ненавистниците на снега на соколовото място. Мястото на сокола е ръката; снегът на ръката е среброто; ненавистниците на среброто са мъжете, които го отдалечават от себе си, даряващите са крале. Методът, вече ще да го е забелязал читателят, е традиционният за просяците: ленивата щедрост, която се опитва да бъде насърчена. Оттам и многото имена на среброто и на златото, оттам и жадните упоменавания на краля: господар на пръстените, разпределител на имуществата, хранител на имуществата. Оттам също искрени излияния като това на норвежеца Аювинд Скалдспилир:

*Искам да съградя една възхвала,
здрава и твърда като каменен мост.
Мисля, че не е скъперник нашият крал
на запалените въглени на лакътя.*

Това отъждествяване на златото и на пламъка — опасност и блясък — е винаги ефикасно. Подреденият Снори го пояснява: *Добре казваме, че златото е огънат на ръцете или на краката, защото неговият цвят е червеното, но имената на среброто са лед или сняг, или градушка, или скреж, защото неговият цвят е белият. И после: Когато боговете върнаха посещението на Аегир, той ги подслони в своята къща (която е в морето) и ги освети със златни пластинки, излъчващи светлина като мечовете на Валхол. Оттогава на златото му казваха огън на морето и на всички води, и на реките. Златни пари, пръстени, щитове, обковани с гвоздеи, мечове и брадви били възнаграждението на скалда; някога по изключение — землища и кораби.*

Моят списък на кенинги не е пълен. Певците имали свян от дословното повторение и предпочитали да изчерпват разновидностите. Достатъчно е да огледаме ония, които отбелязват предмета *кораб*, и ония, които едно очевидно разместване — лека сръчност на забравата

или на изкуството — може да умножи. Изобилстват също тъй и за воин. *Дърво на меч* му казал един скалд, може би защото дърво и победител били еднозвучни слова. Друг го нарекъл *върху копието*; друг — *златен жезъл*; друг — *страховита бреза на железните бури*; друг — *горичка на рибите на битката*. Понякога разновидността спазвала закономерност: показва го един откъс на Маркус, където кораб сякаш се уголемява от близостта:

*Свирепият глиган на наводнението
скочи върху покривите на кита.
Мечката на потопа умори
древния път на платноходите,
бикът на вълнението строши
веригата, която привързва замъка ни.*

Високопарността е едно безумство на академичния ум; стилът, зашифрован от Снори, е вбесяване и почти *свеждане до нелепост* на едно предпочитание, присъщо на цялата германска литература: към сложните думи. Най-древните паметници на тази книжнина са англосаксонските. В *Беоулф*, чиято година е седемстотната, морето е пътят на платната, пътят на лебеда, потирът на вълните, банята на ястреба, пътят на кита; слънцето е пламъкът на света, радостта на небето, безценният камък на небето; арфата е дърво на ликуването; мечът е остатъкът от чуковете, другарят по бран, светлината на битката; китът е играта на мечовете, дъждът от желязо; корабът е прекосителят на морето; змеят е заплахата на привечерта, пазителят на съкровищницата; тялото е обиталището на костите; кралицата е плетачката на мира; кралят е господарят на пръстените, златният приятел на хората, водителят на мъже, разпределителят на имуществата. Също и корабите на *Илиада* са *прекосители на морето* — почти презокеански, а царят — *цар на мъже*. В житията от осемстотна морето е също тъй къпалището на рибата, пътят на тюлените, езерото на кита; слънцето е пламъкът на мъжете, пламъкът на деня; очите са скъпоценностите на лицето; корабът е конят на вълните, конят на морето; вълкът е обитателят на горите; битката е играта на щитовете, полетът на копията; копието е змията на войната; Бог е радостта на

воините. В Бестиария китът е пазителят на океана. В баладата на Брунабурх — вече от деветстотната — битката е общението на копията, скърцането на знамената, участието на мечовете, срещата на мъжете. Скалдите боравят точно с тези същите фигури; тяхната обнова била поройният порядък, в който ги сипели, и съчетанието помежду им като основи на най-сложни символи. Трябва да се предполага, че времето е спомогнало. Само когато *викингова луна* е била непосредствена равностойност на *щит*, поетът е могъл да формулира равенството *змия на луната на викингите*. Този момент настъпил в Исландия, не в Англия. Насладата от съставянето на думи продължила в британската книжовност, но под различни облици. Одисеите на Чапман (година 1614) изобилстват с причудливи примери. Някои са красиви (*сладкопръстната утрин*, *вълноплаващ*); други — чисто зрителни и графични (*щом дамата бяло-червенопръстна*); трети — любопитно непохватни (*кръглоумната кралица*). До такива приключения могат да отведат германската кръв и гръцкото четиво. Ето и някакво цялостно погерманчване в един *Словник на английската реч*, предлагащ поправките, които преписвам: *отдихалище* вместо *гробнище*, *умосръчност* вместо *логика*, *четиристранник* вместо *четириъгълник*, *извънгруповик* вместо *преселник*, *потодупка* вместо *пора*, *космоунищожител* вместо *депилатоар*, *безстрашник* вместо *храбрец*, *парче по парче* вместо *постепенно*, *родознание* вместо *родословие*, *челюстолаене* вместо *възражение*, *бледонадеждност* вместо *отчаяние*. До такива приключения може да отведе английският и едно носталгично познаване на немския...

Да обходим цялостния показалец на кенингите означава да се изложим на неудобното усещане, че много рядко е бивало по-находчиво тайнството — и по-неподходящо словоохотливо. Наместо да ги осъждаме, уместно е да припомним, че тяхното прехвърляне в език, непознаващ сложните думи, трябва да утежни тяхната неповратливост. *Трън на кита* или даже *боен трън*, или *военен трън* е нескопосна перифраза; *Kampdorn* или *Battle-thorn* не толкова^[9]. И така, чак докато граматическите призовавания на нашия Ксул-Солар не намерят подчинение, стихове като този на Ръдиърд Киплинг:

В пустинята, където, хранен с тор,

пушекът на лагера се вие

или онзи, другият, на Йейтс:

*Това разкъсано от делфини,
измъчено от гонгове море*

ще бъдат неподражаеми или немислими на испански...

Други възхвали не липсват. Една, очевидна, е, че тези неточни упоменавания били изучавани от редица чиракуващи за скалдове, ала не били предлагани на аудиторията по този схематичен начин, а сред вълнението на стиховете. (Оголената формула *вода на меча = кръв* е може би вече предателство.) Не знаем нейните закони: не познаваме точните възражения, които един съдник на кенинги би противопоставил на една добра метафора на Лугонес. Остават ни само някакви думи. Невъзможно е да се знае с какви извивки на гласа са били казвани, от какви лица, индивидуални като музика, с каква възхитителна решимост или скромност. Вярното е, че са упражнили някога си своя занаят да учудват и че тяхната великанска непригодност омайвала червените мъжаги от вулканичните пустоши и фиордите, също както силното пиво и двубоите на жребци^[10]. Не е изключено да ги е предизвиквала някаква тайнствена радост. Самата им грубоватост — *риби на битката*: мечове — може да отговаря на някакъв древен хумор, на поднасяния между североснежни мъжаги. Така в тази дива метафора, която повторно изтъкнах, воините и битката се сливат в невидима плоскост, където се въртят органични мечове и хапят, и ненавиждат. Тази въобразеност фигурира и в *Сагата за Пял*, в една от страниците на която е записано: *Мечовете изскочиха от ножниците и брадви и копия литнаха из въздуха и се биха. Оръжията ги преследваха с такъв плам, че трябваше да се пресрещат с щитовете, но пак мнозина бяха ранени и по един мъж умря на всеки кораб. Тоя знак бил видян в плавателните съдове на вероотстъпника Бродир преди битката, която го съсипала.*

В 743-та нощ на *Книга за 1001 нощ* чета тая забележка: *Да не казваме, че е умрял честитият цар, оставящ наследник като този:*

умереният, одареният, неподобният, разкъсващият лъв и ясната месечина. Сходството, за щастие съвременно на германските, не струва много повече, но коренът е различен. Мъжът, оприличен на луната, мъжът, оприличен на звяра, не са оспоримият резултат от един умствен процес: те са правилната и моментна истина на предусетите. Кенингите си остават софизми, измамни и измъчени упражнения. Оттук и някое паметно изключение, оттук и стихът, отразяващ опожаряването на един град, деликатният и ужасен огън:

*Пламтят мъжете;
сега се разгневява Скъпоценността.*

Едно последно отстояване. Знакът *крак на плешката* е рядък, ала не по-малко чудновата е ръката на човека. Да я схващаме като неясен крак, изобразен от стесненостите на ръкава и разнищващ се в пет мъчително дълги пръста, това е да долавяме нейната основна причудливост. Кенингите ни диктуват това учудване, карат ни да се дивим на света. Могат да обосновават това бистро изумление, което е единствената чест на метафизиката, нейната отплата и източник.

1933, Буенос Айрес

ПОСЛЕПИС. Морис, добросъвестният и силен английски поет, вместил множество кенинги в последната своя епопея *Сигурд Волсунга*. Привеждам някои, без да знам дали са приспособени или лични, или и двете неща. Пламък на войната — знамето; прилив на клането, вятър на войната — нападението; свят от канари — планината; гора на войната, гора от пики, гора на битката — войската; плетиво на меча — смъртта; погубване на Фафнир, главня на боя, гняв на Зигфрид — неговият меч.

Баща на благоуханието, о, жасмине! — викат в Кайро продавачите. Маутнер отбелязва, че арабите обикновено извеждат своите фигури от връзката баща-син. Така: баща на утрото — петелът; баща на обикалянето — вълкът; син на лъка — стрелата; баща на укрепението (господар на пещеричката) — лисугерът; баща на проходите — планината. Друг пример за тая загриженост: в Корана

най-обичайното доказателство, че има Бог, е ужасът, че човек може да е породен от няколко капки отвратителна вода.

Знайно е, че първоначалните имена на танка били *земен кораб*, *земен броненосец*. По-късно му турили *танк* за объркване. Първообразният кенинг бил прекалено очебиен. Друг кенинг е *дълго прасе* — това била лакомата благопристойност, с която людоедите нарекли основното блюдо в своето препитание.

Мъртвият ултраист, чийто призрак винаги е у мен, се наслаждава на тия игри. Посвещавам ги на една ясна другарка от героичните дни. На Дора Ланхе, чиято кръв, за щастие, ще ги разпознае.

ПОСЛЕПИС ОТ 1962. Аз писах някога, повтаряйки други люде, че алитерацията и метафората са били основните съставки на древния германски стих. Двете години, които посветих да изучавам англосаксонските текстове, ме карат днес да променя това твърдение.

За алитерациите разбирам, че са били по-скоро средство, отколкото цел. Предназначението им е било да бележат думите, върху които трябвало да се наблегне. Доказателство за това е, че гласните, които били отворени, сиреч много различни една от друга, алитерирали помежду си. Другото е, че в древните текстове не се забелязват пресилени алитерации от вида *afair field full of folk*, датираща от XIV век.

Относно метафората като насъщен елемент на стиха разбирам, че пищността и сериозността, които има в сложните думи, били харесвани и че кенингите изпърво не били метафорични. Така двата начални стиха на *Беоульф* включват три кенинга (датчани с копие, някогашни дни или дни години, крале на народа), които наистина не са метафори и не е нужно да стигнеш до десетия стих, за да се натъкнеш на някой израз като *хронрад* (път на кита — морето). Метафората, прочее, не ще да е била основното, а както последвалото сравнение — късно откритие на литературата.

Сред книгите, които ми бяха най-полезни, трябва да упомена следните:

Новата Еда от Снори Стурлусон. Превод на Артър Джилкрайст Бродър. Ню Йорк, 1929.
По-новите Еди с така нареченото първо граматическо съчинение. Превод на Густав Некекел и Феликс Ниднер. Йена, 1925.

Ида. Превод на Хуго Герлинг. Лайпциг, 1892.

Песните Еда с граматика. Превод и бележки от доктор Вилхелм Раниш. Лайпциг, 1920.

Волсунга сага с някои песни от Стара Еда. Превод на Ейрикур Магнусон и Уилям Морис. Лондон, 1870.

Историята на изгорения Нял. От исландския текст на Сага за Нял от Джордж Уеб Дейсънт. Единбург, 1861.

Сага за Гретир. Превод на Ейнзли Хайт. Лондон, 1913.

Историята на Годен Снори. Превод на Феликс Ниднер. Йена, 1920.

Исландската култура по времето на викингите от Феликс Ниднер. Йена, 1920.

Англосаксонска поезия. Подбор и превод на Р. К. Гордън. Лондон, 1931.

Делата на Беоулф. Преработил в съвременна проза Джон Ърл. Оксфорд, 1892.

---

[1] Търся класическото съответствие на тази приятност, съответствие, която най-неподкупният от моите читатели не ще иска да отмени. Попадам на бележития сонет на Кеведо за херцог Осуна, *ужасяващ* с галери, кораби и въоръжена пехота. Лесно е да се уверим, че с такъв сонет великолепната ефикасност на двустишието:

*неговият Гроб са Фламандските поля
и надгробният му надпис, кървавата Месечина*

предхожда всяко тълкуване и не зависи от него. Казвам същото за следния израз: *военният плач*, чийто „смисъл“ не е оспорим, но пък е маловажен: *плачът на военните*. Относно *кървавата Месечина* по-добре е да не обръщаме внимание, че става дума за символа на турците, засенчен от не знам какви пиратства на дон Педро Телес Хирон. ↑

[2] Сурова дума е предател. Стурлусон — вероятно — е бил просто фанатик на разположение, човек, раздиран до възмутителност от последователни и противоречиви преданости. В интелектуален порядък знам два примера: на Франсиско Луис Бернарлес и моя. ↑

[9] Да се превежда всеки кенинг с испанско съществително (*домашно слънце* вместо *слънце на домовете*; *ръчен приблясък* вместо *проблясък на ръката*) би било може би по-вярно, ала и понесензационно, и по-лесно — заради липсата на прилагателни. ↑

[10] Говоря за един специален спорт на този остров от лава и корав лед: боя с жребци. Влудени от нетърпеливите кобили и от виковете на мъжете, конете се биели с кръвопускащи ухапвания, понякога смъртоносни. Намеците за тая игра са многобройни. За някакъв капитан, който се сражавал безстрашно пред своята дама,

историкът казва, че как нямало да се бие добре този жребец, щом кобилата го гледала. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.